صفحه آخر

سه‌شنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۳ | سال دوازدهم | شماره ۳۲۳۵

روزنامه صبح ایران

شهروند

www.shahrvand-newspaper.ir

شناسنامه

عضو انجمن صنفی مدیران رسانه و شرکت تعاونی مطبوعات کشور

صاحب‌امتیاز: جمعیت هلال‌احمر جمهوری اسلامی ایران

دفتر مرکزی: تهران، فلکه دوم صادقیه ابتدای بزرگراه جناح کوچه شهید طاهریان، شماره ۲۴

کدپستی: ۱۴۸۱۶۳۵۳۵۳

فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۰

تلفن: ۸-۴۴۹۵۶۱۰۱

چاپ: موسسه جام جم برتر برنا

تلفن سازمان آگهی‌ها: ۲-۴۴۹۵۶۲۰۰ فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۷

سامانه پیامکی: ۵۰۰۰۲۶۲۶۶۲

سایت شهروند: www.shahrvand-newspaper.ir

اینستاگرام شهروند: shahrvandonline_ir

شبکه ایکس شهروند: shahrvandonline

تقویم تاریخ

- پایان چهارصد سال تسلط استعمارگران اسپانیایی بر سرزمین کوبا (۱۸۹۸ میلادی)
- تهیه مقررات تشکیل اداره سجل احوال در وزارت کشور ایران (۱۲۹۷ خورشیدی)
- سوءقصد به افسران ارشد ارتش رژیم پهلوی در پادگان لویزان (۱۳۵۷ خورشیدی)
- راهپیمایی میلیونی عاشورای حسینی علیه رژیم محمدرضا شاه (۱۳۵۷ خورشیدی)
- عملیات مطلع‌الفجر در گیلانغرب، به وسعت ۳۵ کیلومتر مربع (۱۳۶۰ خورشیدی)

خاطرات‌الرجال

ارتشبد حسین فردوست، دوست دوران کودکی محمدرضا پهلوی و رئیس دفتر اطلاعات او، پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران ماند و خاطرات خود از دوران مجالست با شاه، خاندان و دولتمردان رژیم پهلوی را به رشته تحریر درآورد. خاطرات فردوست تحت عنوان «ظهور و سقوط سلطنت پهلوی» منتشر شده است که در این ستون به تناوب برخی را مرور می‌کنیم.

ایجاد دفتر ویژه اطلاعات

اردیبهشت ۱۳۳۸ بود و استاد دانشگاه جنگ بودم. روزی افسر گارد به دانشگاه آمد و اطلاع داد که شاه من را احضار کرده است. بلافاصله به کاخ مرمر رفتم. ملاقات بسیار کوتاه بود و محمدرضا چند جمله بیشتر نگفت: «فردی در اتاق نصیری نشسته، برو او را ببین و هرچه گفت انجام بده و به من نه گزارش بده و نه دستور بخواه، هرچه گفت انجام می‌دهی!» گفتم: «چشم!» بیرون آمدم و به اتاق نصیری (ساختمان نزدیک در ورودی کاخ) رفتم. در آن زمان نصیری فرمانده گارد بود. به داخل اتاق رفتم و دیدم نصیری به اتفاق یک غیرنظامی نشسته است. او بلند شد و گفت: «من را می‌شناسید؟» گفتم: «شما را دیده‌ام ولی نام‌تان را نمی‌دانم.» خود را معرفی کرد. او شاپور جی بود. در این موقع نصیری از اتاق خارج شد. او چنین توضیح داد: «در مسافرت اخیر شاه به انگلستان، شاه در یک میهمانی به ملکه گفت شما چگونه از اخبار مملکت خود و دنیا به طور روزانه مطلع می‌شوید؟ هر روز ۴۰۰-۵۰۰ برگ گزارش برای من می‌فرستند، در روز کار دارم و در شب هم وقت مطالعه ندارم، لذا دستور می‌دهم در حضور خودم این گزارش‌ها را در بخاری بسوزانند. ملکه توضیح داد ما حدود ۷۰ سال است که برای این کار سازمان ویژه‌ای داریم که همین ۴۰۰-۵۰۰ برگ را به ۲-۳ برگ تبدیل می‌کند. ملکه به شاه پیشنهاد کرد که شما فردی را بفرستید و ما آموزش‌های لازم را به او خواهیم داد و این کار را برای شما سازماندهی خواهد کرد. شاه از این پیشنهاد استقبال کرد.» بعدها مطلع شدم که در بازگشت به تهران، محمدرضا از نصیری می‌خواهد دو نفر را به او معرفی کند. نصیری نیز صمدیانپور (سپهبد و رئیس شهربانی شد) و سرهنگ موثقی را معرفی می‌کند. محمدرضا می‌پذیرد و قرار می‌شود ترتیب سفر آن دو برای فردای روزی که شاپور جی را دیدم داده شود. شاپور جی مراجعه می‌کند و متوجه می‌شود که محمدرضا به پیشنهاد نصیری، فرد دیگری را در نظر دارد بفرستد. شاپور جی گفت: «پیش از این که بیایی نزد شاه بودم و مطلع شدم که فرد دیگری را در نظر دارد. به او گفتم افراد فوق (صمدیانپور و موثقی) صلاحیت این مسئولیت بزرگ را ندارند و فلانی (من) برای این کار مناسب است. شاه بلافاصله موافقت کرد و گفت: بله، بله، راستی چطور هیچ یادم نبود، او دوست من است و مورد اعتماد کامل من. بسیار مناسب است!» در نتیجه، بلافاصله محمدرضا به دنبال من فرستاد و من را به عنوان مأمور تشکیل «دفتر ویژه اطلاعات» به شاپور جی معرفی کرد. به این ترتیب فردای آن روز برای طی دوره آموزش و تشکیل «دفتر ویژه اطلاعات» به لندن پرواز کردم.

عکس دیروز

عروج سومین شهید محراب از شیراز

۴۳ سال پیش در چنین روزی، برابر ۲۰ آذر ۱۳۶۰ خورشیدی، آیت‌الله سید عبدالحسین دستغیب، امام جمعه شهر شیراز، در مسیر اقامه نماز جمعه توسط یکی از اعضای سازمان منافقین به شهادت رسید و اهالی خطه فارس را عزادار کرد. آیت‌الله دستغیب درس‌های ابتدایی حوزه علمیه را نزد پدر فراگرفت و سپس تحصیلات خود را در مدرسه خان شیراز ادامه داد. او در سال ۱۳۱۴ خورشیدی به شهر نجف رفت و پس از ۷ سال به درجه اجتهاد نایل آمد. آیت‌الله دستغیب همراه با قیام امام خمینی (ره) مبارزات خود را آغاز کرد و بارها به زندان افتاد. شهید دستغیب پس از پیروزی انقلاب اسلامی در مناصبی چون ریاست حوزه علمیه فارس، نمایندگی ولی فقیه در استان فارس، امام جمعه شیراز و نماینده استان فارس در مجلس خبرگان قانون اساسی به فعالیت پرداخت. از آیت‌الله دستغیب پس از آیت‌الله محمدعلی قاضی طباطبایی و آیت‌الله میراسدالله مدنی امام جمعه‌های شهر تبریز، با عنوان «سومین شهید محراب» در تاریخ انقلاب اسلامی یاد می‌شود. پس از ایشان نیز آیت‌الله محمد صدوقی امام جمعه یزد و آیت‌الله عطاءالله اشرفی اصفهانی امام جمعه کرمانشاه در سوءقصدهای مشابه به شهادت رسیدند.

نگاه روز

جدا شدن هرات از مام میهن با دسیسه انگلیس و مزدوران آن

[شهروند] ۱۶۸ سال پیش در چنین روزی، برابر با ۲۰ آذر ۱۲۳۵ خورشیدی، نیروی دریایی متجاوز بریتانیا بندر بوشهر در سواحل خلیج فارس را اشغال کرد. هدف از این عمل که با هیچ کدام از قوانین بین‌المللی همخوانی نداشت، مجبور کردن ناصرالدین شاه قاجار برای دست برداشتن از محاصره شهر هرات بود. دلیل محاصره هرات توسط نظامیان ایرانی، دست‌اندازی دوست‌محمدخان حاکم قندهار و کابل به این شهر بود. هرات از قدیم ملک طلق ایران به شمار می‌رفت و اقدام ناصرالدین شاه عکس‌العملی دفاعی و منطبق بر موازین بین‌المللی قلمداد می‌شد. این میان دوست‌محمدخان که از مدت‌ها قبل به مجری نقشه‌های بریتانیا در افغانستان تبدیل شده بود، سیاست انگلیسی جدا کردن تکه‌های افغانستان از خاک ایران را که از سال‌ها قبل دنبال می‌شد، پیگیری و اجرا می‌کرد. حمله به هرات که یکی از مهم‌ترین شهرهای خاوری ایران به شمار می‌رفت نیز در ادامه همین سیاست خائنانه باید قلمداد شود.

تلاش برای حفظ هرات به عنوان خاک ایران

هرات در طول تاریخ همواره بخشی لاینفک از خاک ایران به شمار می‌رفت، اما از خیلی قدیم از بک‌ها به آن چشم طمع داشتند و به محض ضعف دولت مرکزی، حمله به آن را کلید می‌زدند. پس از دفع فتنه افغان‌ها توسط نادر شاه، هرات برای آخرین بار به آغوش وطن بازگشت اما با مرگ نادر دوباره دست‌اندازی‌ها به آن از سر گرفته شد. با روی کار آمدن قاجارها درگیری بر سر هرات ادامه یافت و محمدشاه پدر ناصرالدین شاه، نخستین لشکرکشی قاجارها به سمت هرات را رهبری کرد. جالب این‌که پس از محاصره هرات توسط محمد شاه، انگلیسی‌ها برای کمک به محاصره‌شده‌ها وارد عمل شده و شهر بوشهر را به اشغال خود درآوردند. در واقع پیاده شدن نظامیان انگلیسی در بوشهر هنگام سلطنت ناصرالدین شاه دومین حرکت آن‌ها برای نجات شورشیان افغان به شمار می‌رود. اما چه شد که ناصرالدین شاه به راه پدر رفت؟

جهان فدای منافع امپراتوری بریتانیا در هند

شاه جوان قاجار پس از آن که فهمید انگلیسی‌ها درگیر جنگ با روس‌ها در کریمه شده‌اند، تصمیم گرفت شهر هرات را مطیع خود کند. البته تاریخ‌نگاران تحریک روسیه و عثمانی را نیز در ذیل این تصمیم نامحتمل نمی‌دانند. انگلستان اما به رغم درگیری نظامی با امپراتوری روسیه، به محض اطلاع از حمله ایران به هرات و محاصره این شهر، خیلی سریع ناوهای خود را راهی خلیج فارس کرد تا دولت ایران را مجبور به دست برداشتن از هرات کند. هدفی که با اشغال بوشهر محقق شد و شاه قاجار از ترس این‌که انگلیسی‌ها پس از بوشهر عزم دیگر شهرهای ایران را کنند، به محاصره هرات پایان داد. در این برهه، ایران و انگلستان مذاکراتی را در پاریس آغاز کردند که نتیجه آن جدایی همیشگی هرات از ایران بود. حساسیت انگلستان در این خصوص نیز به سیاست کلی آن یعنی تضعیف دولت‌های منطقه برای حفظ منافع لندن در هندوستان برمی‌گشت.

عکس روز

شکستن کمر «کشتی یونانی»

کشتی یونانی برای ۶ دهه یکی از جاذبه‌های گردشگری در جزیره کیش به شمار می‌رفت. اما فرسودگی شدید در کنار شرایط طوفانی چند روز اخیر سبب شد بخش عمده‌ای از سازه این کشتی تخریب شده و دچار شکستگی از ناحیه کمر شود.

امروز با دانش بنیان‌ها

پلتفرم ایرانی شناسایی رضایت مشتریان از لحن تماس تلفنی

یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی پلتفرمی را توسعه داده است که از روی لحن مشتریان، عملکرد سازمان‌ها را بر اساس نیازهای آن‌ها ارتقاء می‌دهد. این شرکت به‌عنوان تولیدکننده راهکارهای جامع بانکداری و پرداخت الکترونیک در ایران، بر اساس رویکرد «پیشرو بودن در شکل‌دهی تجربه خوشایند مردم از جامعه دیجیتال» تعریف شده و مأموریت آن کاربردی کردن فناوری‌های نوین برای توسعه جامعه دیجیتال است. همچنین توسعه راهکارهای نوآورانه برای کاربردی کردن تکنولوژی‌های جدید دیجیتال و سرمایه‌گذاری برای افزایش قابلیت‌های هوش مصنوعی در آن‌ها، از برنامه‌های اصلی این شرکت به شمار می‌رود.

یکی از محصولات این شرکت کنترل کیفیت مرکز تماس است که مبتنی بر هوش مصنوعی عرضه می‌شود. این زیرساخت کلیه صداهای مرکز تماس را دریافت می‌کند و از میان این اصوات، مشتریانی را که شکایتی نسبت به سازمان دارند، شناسایی می‌کند. در حقیقت اصواتی که لحن عصبانی دارند را استخراج می‌کند و گزارشی از شکایت مشتریان تهیه کرده و ارائه می‌دهد. این قابلیت کمک زیادی به موضوع مشتری‌مداری سازمان‌ها می‌کند. بر اساس داده‌های این مرکز کنترل کیفیت می‌توان نیازهای مشتریان را استخراج کرد و مدیران سازمان‌ها می‌توانند عملکرد سازمان خود را در راستای تامین نیازهای مشتریان ارتقاء دهند.

امروز با سلامت

شناسایی استرس به عنوان عامل مهم «بی‌لذتی» در زندگی

دانشمندان در پژوهشی جدید مدارهای مغزی مرتبط با انعطاف‌پذیری یا آسیب‌پذیری در برابر ناملایمات را که بر روی لذت بردن حیوانات تحت استرس تأثیر می‌گذارد، شناسایی کرده‌اند. آن‌ها در نهایت به این نتیجه رسیده‌اند که تحمل استرس می‌تواند ظرفیت ما را برای لذت بردن و شادی کم کند. این یافته‌ها که به تازگی منتشر شده سرنخ‌هایی در مورد این که مغز چگونه باعث ایجاد «بی‌لذتی» می‌شود (مقاومت در برابر لذت) ارائه می‌دهد. نتایج فوق در صورتی که این یافته‌ها در انسان نیز تایید شوند (آزمایش روی موش‌ها انجام شده است)، راه جدیدی برای درمان این عارضه ارائه می‌کند. بی‌لذتی در واقع به معنی نقص در عملکرد مرتبط با درک احساسات خوشایند یا ناخوشایند، کاهش انگیزه یا عدم توانایی درک لذت است.

«بی‌لذتی» در طبقه‌بندی رفتارهای ناهنجار روانی، بخشی از اختلال افسردگی عمده، اختلالات مربوط به مواد مخدر، اختلالات روانی و اختلالات شخصیتی محسوب می‌شود که در آن افراد توانایی کمتری برای لذت بردن دارند. دو نوع اصلی این اختلال عبارت است از بی‌لذتی اجتماعی و بی‌لذتی فیزیکی. بی‌لذتی اجتماعی بیانگر بی‌علاقگی فرد در برقراری روابط اجتماعی و احساس عدم رضایت در قرار گرفتن در موقعیت‌های اجتماعی است. بی‌لذتی فیزیکی نیز به ناتوانی فرد مبتلا به ضعف در لمس لذت‌های فیزیکی مانند «خوردن» اشاره دارد. محققان معتقدند این یافته‌ها می‌تواند به عنوان یک نشانگر زیستی برای کشف «استرس» در انسان عمل کند که از رفتاری مانند کاهش اشتها به تنهایی قابل اعتمادتر است.

امروز با قانون

نکات کاربردی حقوقی که لازم است همه از آن‌ها آگاه باشند

همه شهروندان لازم است سطح آگاهی‌های حقوقی خود را افزایش بدهند. این امر موجب تحقق و ارتقاء اصل حاکمیت قانون در جامعه، ارتقاء سطح سواد حقوقی افراد، کاهش مراجعات مردم به نهادهای قضایی و شبه‌قضایی، همچنین فرهنگ‌سازی و آمادگی عموم برای تبعیت از قانون خواهد شد.

ارث بردن «مرده» از «مرده»

اگر دو شخص که از یکدیگر ارث می‌برند، بمیرند مانند پدر و فرزند و زمان مرگ فرزند مشخص باشد اما زمان مرگ پدر مشخص نباشد، فقط پدر از پسر ارث خواهد برد. همچنین اگر معلوم نباشد کدام یک از اشخاصی که از یکدیگر ارث می‌برند زودتر فوت کرده‌اند، هیچ کدام از همدیگر ارث نمی‌برند، مگر این که دلیل فوت غرق شدن یا زیر آوار ماندن باشد.

ارث بردن «مرده» از «زنده»

فردی که زودتر از پدر و مادرش فوت کند، دیگر وارث پدر و مادر خود نیست و ارثی نخواهد برد. زیرا مرده از زنده ارث نمی‌برد و فقط زنده از مرده ارث خواهد برد. در نتیجه حقی برای فرزندان و همسر فرد فوت شده برای ارث‌بری به واسطه او وجود ندارد.

انحصار وراثت و طلبکارها

هر یک از وراث و یا افراد ذی‌نفع (مثل طلبکارها) به تنهایی می‌تواند درخواست تحریر (فهرست کردن اموال، منافع، بدهی‌های متوفی) و مهر و موم ترکه (اقدام مقام قضایی برای جلوگیری از دخل و تصرف وراث در اموال) و انحصار وراثت بدهد و عدم همراهی دیگر وراث مانع از دادن درخواست او به مراجع قانونی نیست.